

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, dana 2. decembra 2021.godine
Br.ref.: RK1910/21

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI123/21

Podnosilac

Luan Telak

**Ocena ustavnosti Presude Vrhovnog suda,
Pml. br. 69/2021, od 18. marta 2021. godine**

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Gresa Caka-Nimani, predsednica
Bajram Ljatifi, zamenik predsednika
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, sudija
Safet Hoxha, sudija
Radomir Laban, sudija
Remzije Istrefi-Peci, sudija i
Nexhmi Rexhepi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo Luan Telak, iz Prizrena kojeg zastupa Florent Latifaj, advokat iz Prištine (u daljem tekstu: podnosilac zahteva).

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava Presudu Vrhovnog Suda, Pml. br. 69/2021, od 18. marta 2021. godine, u vezi sa Presudom Apelacionog Suda, PAKR. br. 360/2020, od 26. oktobra 2020. godine, i Presudom Osnovnog suda u Prizrenu, PKR. br. 235/2018, od 24. oktobra 2019. godine.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar zahteva je ocena ustavnosti osporene odluke, kojom se, po navodima podnosioca zahteva, povređuju njegova prava i osnovne slobode koje su zagarantovane članom 3 [Jednakost pred zakonom], članom 7 [Vrednosti], članom 31 [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje], članom 46 [Zaštita imovine], i članom 54 [Sudska zaštita prava] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav).

Pravni osnov

4. Zahtev se zasniva na stavovima 1 i 7 člana 113 [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, na članovima 22. (Procesuiranje podnesaka) i 47. (Individualni zahtevi) Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilima 32. (Podnošenje podnesaka i odgovora) Poslovnika o radu Ustavnog suda (u daljem tekstu: Poslovnik o radu).

Postupak pred Ustavnim Sudom

5. Dana 5. jula 2021. godine, podnosilac zahteva je podneo zahtev pred Ustavnim Sudom Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).
6. Dana 14. jula 2021. godine, predsednica Suda je imenovala sudiju Safeta Hoxhu za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje sastavljeno od sudija: Radomir Laban (predsedavajući), Remzie Istrefi-Peci dhe Nexhmi Rexhepi (članovi).
7. Dana 27. jula 2021. godine, Sud je obavestio podnosioca zahteva o registraciji zahteva i poslao je Vrhovnom sudu kopiju zahteva.
8. Dana 10. novembra 2021. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i jednoglasno je preporučilo sudu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

9. Dana 28. marta 2018. godine, Kosovska policija i Carinska služba Kosova su tokom rutinske kontrole na graničnom prelazu Merdar, u vozilu marke „Pežo 308“, kojim je upravljao podnosilac zahteva, pronašli određenu količinu opojnih supstanci koje su pripadale podnosiocu zahteva i licu F.K.
10. Dana 19. septembra 2018. godine Osnovno tužilaštvo u Prištini podiglo je optužnicu PP/I. br. 81/2018, pred Osnovnim sudom u Prištini, a protiv podnosioca zahteva i F.K., zbog osnovane sumnje da su, kao saizvršioци, izvršili krivično delo iz stava 2 člana 273 [c] Krivičnog zakonika Kosova br.04/L-082 (u daljem tekstu: KZK) u vezi sa članom 31 [Saizvršilaštvo] KZK-a”.

11. Dana 24. oktobra 2019. godine, Osnovni sud u Prištini je doneo presudu PKR. br. 235/18, kojim su podnosilac zahteva i lice F.K. oglašeni krivim za krivično delo "neovlašćena kupovina, posedovanje, stavljanje u promet i prodaja narkotika, psihotropnih supstanci i slično iz člana 273 stav 2 a u vezi sa članom 31 KZK-a" i osuđeni su, svaki na po kaznu zatvora u trajanju od dve (2) godine, kao i novčanom kaznom od 5.000,00 evra i dodatnom kaznom, oduzimanjem automobila "Pežo 308", oduzimanjem određene količine opojnih supstanci i još nekih stvari. Podnosilac zahteva se u vezi sa krivičnim delom iz člana 273. KZK izjasnio krivim ali se nije izjasnio krivim za krivično delo iz člana 31. [Saizvršilaštvo] KZK-a. Međutim, Osnovni sud nije prihvatio potvrdno izjašnjanje o krivici jer je potvrdno izjašnjanje bilo delimično.
12. Podnosilac zahteva je uložio žalbu Apelacionom sudu na presudu Osnovnog suda zbog odluke o kazni sa predlogom da Apelacioni sud usvoji žalbu i izrekne blažu kaznu podnosiocu zahteva.
13. F.K. je podneo žalbu Apelacionom sudu na presudu Osnovnog suda zbog teških povreda odredaba krivičnog postupka, pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primene materijalnog prava.
14. Protiv presude Osnovnog suda žalbu je izjavio i Apelacioni tužilac zbog odluke o krivičnoj sankciji, predlažući da se osporena presuda preinači i da se optuženima izreknu strožije kazne, a da se žalba podnosioca zahteva i lica F.K. odbije kao neosnovana.
15. Apelacioni sud je 26. oktobra 2020. godine doneo presudu PAKR. br. 360/2020, kojom je usvojena žalba Osnovnog tužilaštva u Prištini i gde je promenjena kazna zatvora izrečena podnosiocu zahteva na kaznu zatvora u trajanju od tri (3) godine i šest (6) meseci, i gde je žalba podnosioca zahteva i lica F.K. odbijena kao neosnovana. Apelacioni sud je zaključio da je izrečena kazna Osnovnog suda blaga i da se njome ne može postići svrha izricanja krivične sankcije u segmentu individualne i generalne prevencije i da Osnovni sud nije cenio sve otežavajuće okolnosti koje su evidentne u ovom slučaju. Stoga je sud odlučio da osuđenima izrekne oštriju kaznu. U delu obrazloženja presude koji se odnosi na žalbu Osnovnog tužilaštva u Prištini, Apelacioni sud je naveo:

" [...] u ovom slučaju prvostepeni sud ne uzima u obzir način izvršenja krivičnog dela budući da su optuženi prethodno pripremili automobil za prevoz narkotika na takav način da su otišli u Srbiju, gde su ostali sve dok nije modifikovan i pripremljen za skrivanje opojnih droga, ali i količina od 26.855,34 grama koja je pronađena skrivena u modifikovanom delu automobila na graničnom prelazu u Merdare (Granica Kosovo-Srbija) što pokazuje visok stepen volje i njihovu odlučnost da izvrše krivično delo, dok se njihove radnje sprovode sa visokim socijalnim rizikom, na šta tužilac s pravom skreće pažnju u svojoj žalbi. Prema tome, u prisustvu ovih otežavajućih okolnosti, prema oceni ovog suda, kazna izrečena prvooptuženom je blaga, na šta tužilaštvo s pravom skreće pažnju na svoju žalbu. Iz tog razloga, Apelacioni sud je preinačio žalbenu presudu i optuženom sudio kao u izreci ove presude, sa uverenjem da je kazna u skladu sa intenzitetom štete zaštićene vrednosti, sa stepenom krivičnog dela

odgovornost optuženog kao izvršioca krivičnog dela i da će se ovim kaznama postići svrha kazne predviđena članom 41. [zakonika o krivičnom postupku] ZKPK-a“.

16. Protiv presude Apelacionog suda PAKR. br. 360/2020 od 26. oktobra 2020. godine i presude Osnovnog suda PKR. 235/18, od 24. oktobra 2019. godine, podnosilac je podneo zahtev za zaštitu zakonitosti Vrhovnom sudu, između ostalog, zbog ozbiljnih povreda iz člana 311 [Izmena sastava pretresnog veća tokom odlaganja] stav 3 KZPK-a, jer od sednice koja je održana 27. maja 2019. godine pa sve do naredne sednice dana 24. oktobra 2019. godine nije održana nijedna sednica, gde je prošlo više od tri (3) meseca, tako da je sud trebalo da uzme u obzir ovo odlaganje i da počne iznova glavni pretres, zbog činjenice da je prošlo više od tri (3) meseca od poslednjeg ročišta, kako je predviđeno članom 311. ZKPK-a.
17. Dana 18. marta 2021. godine, Vrhovni sud je doneo presudu Pml. br. 69/2021, kojim je odbio kao neosnovan zahtev za zaštitu zakonitosti podnosioca zahteva, podržavajući u potpunosti presude Apelacionog suda i Osnovnog suda. U obrazloženju presude u vezi sa navodom podnosioca zahteva o neodržavanju novog glavnog pretresa zbog isteka više od tri (3) meseca, Vrhovni sud je naveo da se na ovaj navod primenjuje obrazloženje koje je dato za optuženog F.K., gde je navedeno da:

“ [...] od poslednjeg sudskog zasedanja od strane prvostepenog suda, ovaj sud je ocenio da takva radnja suda predstavlja relativnu povredu odredaba krivičnog postupka prema članu 384. stav 2. ZKPK -a, , a ova radnja nije imala uticaja na zakonitu odluku i ne odobrava zahtev.

Navodi podnosioca zahteva

18. Podnosilac zahteva tvrdi da je u osporenim presudama došlo do povrede njegovih prava koja su zagarantovana članom 3 [Jednakost pred zakonom], članom 7 [Vrednosti], članom 31 [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje], članom 46 [Zaštita imovine], i članom 54 [Sudska zaštita prava] Ustava.
19. Podnosilac zahteva naglašava da je kao rezultat ovih proceduralnih povreda Osnovnog suda gde se u stavu 3 ovog člana propisuje da *“Ako je glavni pretres bio odložen duže od tri (3) meseca, ili ako se pretres drži pred drugim predsednikom pretresnog veća, glavni pretres mora početi iznova i svi dokazi moraju biti ponovo izveden”*. Stoga, podnosilac zahteva tvrdi da je u Osnovnom sudu došlo do bitne povrede krivičnog postupka, koja je za posledicu imala povredu prava na pravično suđenje, pošto je od jednog ročišta do ročišta prošlo više od tri (3) meseca, odnosno ispostavilo se da skoro pet (5) meseci nije održana nijedna sednica za razmatranje. Kao posledica toga, ovaj prekid krivičnog postupka koji je trajao duže vreme, doveo je do greške u glavnim činjenicama u konkretnom slučaju i zakonodavac je s pravom utvrdio da bi posle određenog vremenskog perioda slučaj trebalo da počne iznova. Iz tog razloga, da ne bi pogrešio u utvrđivanju činjenica, ZKPK je jasno predvideo da ako odlaganje ročišta potraje duže od tri (3) meseca, glavni pretres će početi iznova. Stoga je i njegova kazna zasnovana na pogrešno utvrđenim činjenicama i suprotna procesnim odredbama.

20. S tim u vezi, podnosilac zahteva se žali Sudu da je Osnovni sud takođe pogrešno protumačio izjave podnosioca zahteva i F.K. u vezi sa vlasništvom nad vozilom „Pežo 308“; izjave o planiranju putovanja u Srbiji; kao i da li je F.K. bio svestan prisustva narkotičnih supstanci u vozilu kojim je upravljao podnosilac zahteva. Podnosilac zahteva navodi da nije pružio dokaze u kojima je naveo da je F.K bio upoznat sa narkoticima, već da je on samo pratio podnosioca zahteva na njegovom putovanju u Srbiju. On dodaje da *“Naime, cela izjava Luana Telaka se tiče [lica E.] i [lica A.] [F.K.] samo je na kraju parafraziran u izjavi u kojoj je naveo da ga je ujutru nazvao i pitao ga 'da li hoćeš da dođeš sa mnom u Srbiju' ... sa automobilom [osobe E.] gde je bila droga.”* Takođe kaže da je njegova izjava bila da je bio upoznat sa "bunkerom" droge u automobilu, misleći na lice E. a ne na lice F.K..
21. Dakle, sva ova pogrešna tumačenja izjava podnosioca zahteva navode da su nastala kao rezultat proceduralne povrede odredbe čl. 311 [Izmena sastava pretresnog veća tokom odlaganja] ZKPK-a, i koje za posledicu imaju bitne povrede krivičnog postupka iz čl. 384 [Bitna povreda određaba krivičnog postupka] ZKPK-a.
22. Sledstveno, suprotno odredbama postupka, Osnovni sud je kao utvrđene utvrdio činjenice koje su protivrečne i zasnovane na iskazima koji su pogrešno protumačeni i koji su doveli do krivične odgovornosti.
23. Stoga se poziva na odluku Vrhovnog suda, ističući da je tačan nalaz potonjeg da je tvrdnja da je odlaganje sudskih ročišta odloženo duže od tri (3) meseca, ali da ova povreda nije uticala na zakonitost sudske odluke. Povodom ovog nalaza Vrhovnog suda, on navodi da *“Vrhovni sud je sud koji kontroliše zakonitost odluka nižestepenih sudova, u ovom slučaju, nasuprot tome, ovaj sud brani nezakonitost [...]”*.
24. Podnosilac zahteva se takođe poziva na odredbe ZKPK koje predviđaju da ako odlaganje glavnog pretresa traje više od tri (3) meseca, glavni pretres mora da se ponovo pokrene i da se dokazi ponovo ispituju. Stoga, on ponavlja da u njegovom slučaju imamo glavni pretres *„bez sudske rasprave“* pošto član 311. ZKPK-a obavezuje sud da ako odlaganje traje duže od tri (3) meseca, glavni pretres treba da počne iz početka.
25. Na kraju, podnosilac zahteva traži od suda da odluči kao što sledi:

“I. PRIHVATA SE kao osnovan zahtev za ustavnost koji je podnet od podnosioca adv. Florent Latifaj, sa podacima kao u uvodu ovog zahteva .

II. UTVRĐUJE SE da je istom presudom PKR. Br. 235/18 donete od Osnovnog suda u Prištini, presudom Apelacionog suda kao i presudom Vrhovnog suda Kosova, povređeno pravo na pravično i nepristrasno suđenje predviđeno članom 31. Ustava Republike Kosovo.

III. UTVRĐUJE SE da su u vezi sa tačkom II., povređeni i članovi 3.; 7.; 46. i 54. Ustava Republike Kosovo .

IV. PROGlašAVA SE NEVAŽEĆOM presuda PKR. br. 235/18 doneta od Osnovnog suda u Prištini od 24.10.2019. god., kao i presuda Apelacionog suda Kosova, PAKR. br. 360/2020 i presuda doneta od Vrhovnog suda Kosova Pm1. br. 36/2021, i stvar se VRAĆA NA PONOVRNO SUĐENJE Osnovnom sudu u Prištini.”

Relevantne ustavne i zakonske odredbe

Ustav

Član 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje]

- 1. Svakom se garantuje jednaka zaštita prava pred sudom, ostalim državnim organima i nosiocima javnih.*
- 2. Svako ima pravo na javno, nepristrasno i pravično razmatranje odluka o pravima i obavezama ili za bilo koje krivično gonjenje koje je pokrenuto protiv njega/nje, u razumnom roku, od strane nezavisnog i nepristrasnog, zakonom ustanovljenog, suda.*
[...]
- 4. Svako ko je optužen za krivično delo ima pravo da ispituje prisutne svedoke i da zahteva obavezno pojavljivanje svedoka, veštaka i ostalih lica, koja mogu razjasniti činjenice.*

Privremeni Krivični zakon Kosova

“Član 31

Saizvršilaštvo

Kad dva ili više lica zajednički izvrše krivično delo učestvujući u izvršenju krivičnog dela ili bitno doprinoseći njegovom izvršenju na neki drugi način, svako od njih je odgovoran i biće kažnjen kaznom propisanom za to krivično delo.

[...]

Član 273

Organizovanje, vođenje ili finansiranje trgovine opojnih droga ili psihotropnih supstanca

- 1. Ko organizuje, vodi ili finansira neko od krivičnih dela iz ove glave, kazniće se kaznom zatvora u trajanju od dve (2) do deset (10) godina.*
- 2. Kad krivično delo iz stava 1. ovog člana uključuje veliku količinu opojnih droga ili psihotropnih supstanci, izvršilac će se kazniti kaznom zatvora u trajanju od tri (3) do petnaest (15) godina*

Zakon o Krivičnom postupku Republike Kosovo

“Član 311

Izmena sastava pretresnog veća tokom odlaganja

- 1. Glavni pretres koji je odložen mora početi iznova ako se izmenio sastav pretresnog veća, ali pretresno veće može nakon izjašnjenja stranaka odlučiti da se svedoci i veštaci ne ispituju ponovo i da se ne izvrši novi uviđaj mesta*

ako je već prethodno izvršen, nego da se izvrši uvid u njihove iskaze datim na ranijem glavnom pretresu ili u zapisnik o uviđaju mesta .

2. Ako sastav sudskog veća nije promenjen, glavni pretres koji je bio odložen nastavlja se, a predsednik sudskog veća ukratko iznosi tok ranijeg glavnog pretresa. Ipak i u ovom slučaju pretresno veće može odlučiti da glavni pretres mora početi iznova .

3. Ako je glavni pretres bio odložen duže od tri (3) meseca, ili ako se pretres drži pred drugim predsednikom pretresnog veća, glavni pretres mora početi iznova i svi dokazi moraju biti ponovo izvedeni .

[...]

Član 384

Bitna povreda odredaba krivičnog postupka

1. Bitna povreda odredaba krivičnog postupka postoji ako:

1.1. je sud bio nepropisno sastavljen ili ako je u izricanju presude učestvovao sudija koji nije učestvovao na glavnom pretresu ili koji je pravnosnažnom odlukom izuzet od suđenja;

1.2. je na glavnom pretresu učestvovao sudija koji se morao izuzeti;

1.3. je glavni pretres održan bez lica čije je prisustvo na glavnom pretresu obavezno ili ako je optuženom licu, braniocu, oštećenom licu ili privatnom tužiocu, protivno njegovom odnosno njenom zahtevu, uskraćeno da na glavnom pretresu upotrebljava svoj jezik i da na svom jeziku prati tok glavnog pretresa ;

1.4. je protivno ovom zakoniku bila isključena javnost na glavnom pretresu ;

1.5. je sud povredio odredbe krivičnog postupka u pogledu postojanja optužbe ovlašćenog tužioca, odnosno odobrenja nadležnog organa ;

1.6. je presudu doneo sud bez predmetnu nenadležnost za suđenje predmeta.

1.7. sud u svojoj presudi nije u potpunosti presudio suštinu optužbe;

1.8. presuda se zasnivala na neprihvatljivom dokazu;

1.9. optuženo lice, kada se zatražilo da se izjasni, izjasnilo se da nije krivo po svim ili određenim tačkama optužbe i ispitano je pre izvođenja dokaza;

1.10. presuda je prevazišla delokrug optužbe;

1.11. je presudom povređena odredba člana 395. ovog zakonika; ili

1.12. presuda nije sačinjena u skladu sa članom 370. ovog zakonika.

2. Esencijalno kršenje odredaba krivičnog postupka, smatra se i kada tokom krivičnog postupka , uključujući i prethodni postupak, sud, državni tužilac i policija :

2. 1. Nije primenjena neka odredba ovog kodeksa, ili su pogrešno primenili istu; ili

2.2. Povredili pravo na odbranu, i to je uticalo, ili je moglo uticati na donošenje zakonite i pravedne presude .”

Prihvatljivost zahteva

26. Sud prvo razmatra da li zahtev ispunjava uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom, propisani Zakonom i dalje predviđeni Poslovníkom o Radu.
27. Sud primećuje da je osporena presuda Vrhovnog suda, Pml. br. 69/2021, od 18. marta 2021. godine, bila osporena i u zahtevu KI124/21, u kojem je podnosilac zahteva F. K., a koji zahtev će Sud razmatrati posebno.
28. U tom pravcu, u vezi sa trenutnim zahtevom, Sud se poziva na stavove 1. i 7. člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava koji propisuju:

“1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.

[...]

7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom”.

29. Sud takođe razmatra da li su podnosioci zahteva ispunili uslove prihvatljivosti koji su propisani u članovima 47. [Individualni zahtevi], 48. [Tačnost podneska] i 49. [Rokovi] Zakona, koji propisuju:

Član 47

[Individualni zahtevi]

“1. Svaka osoba ima pravo da od Ustavnog suda zatraži pravnu zaštitu ukoliko smatra da njena Ustavom zagarantovana prava i slobode krši neki javni organ .

2. Osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva”.

Član 48

[Tačnost podneska]

“Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori”.

Član 49

[Rokovi]

“Podnesak se podnosi u roku od četiri (4) meseca. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku [...]”.

30. Što se tiče ispunjenja ovih uslova, Sud utvrđuje da je podnosilac zahteva ovlašćena strana; iscrpeo je sva pravna sredstva koja su mu bila dostupna; naveo je akt javnog organa čiju ustavnost on osporava, odnosno Presudu Vrhovnog suda Kosova Pml. br. 69/2021, od 18. marta 2021. godine; naglasio je osnovna prava i

slobode za koje navodi da su mu povređena; i podneo je zahtev u skladu sa rokovima propisanim u zakonu.

31. Pored toga, Sud razmatra da li su podnosioci zahteva ispunili uslove prihvatljivosti propisane u pravilu 39 [Kriterijum o prihvatljivosti] Poslovnika o Radu. Pravilo 39 (2) Poslovnika o Radu propisuje da:

“(2) Sud može smatrati zahtev neprihvatljivim, ako je zahtev očigledno neosnovan, jer podnosilac nije dovoljno dokazao i potkrepio tvrdnju ”.

32. Sud prvenstveno primećuje da je gore navedeno pravilo, zasnovano na sudskoj praksi Evropskog Suda za Ljudska Prava (u daljem tekstu: ESLJP) i sudskoj praksi Suda, omogućava poslednje navedenom da proglašava neprihvatljive zahteve iz razloga koji se odnose na meritum slučaja. Tačnije, na osnovu ovog pravila, Sud može proglasiti zahtev neprihvatljivim na osnovu i nakon ocene njegovog merituma, odnosno ako smatra da je sadržaj zahteva očigledno neosnovan na ustavnim osnovama, kao što je definisano u stavu (2) pravila 39. Poslovnika o Radu (vidi predmet KI04/21, podnositeljka *Nexhmije Makolli*, rešenje o neprihvatljivosti od 12. maja 2021. godine, stav 26 takođe vidi predmet KI175/21, podnositeljka *Kosovska agencija za privatizaciju*, rešenje o neprihvatljivosti od 27. aprila 2021. godine, stav 37).

33. Na osnovu sudske prakse ESLJP-a, ali i Suda, zahtev se može proglasiti neprihvatljivim kao „očigledno neosnovan“ u celini ili samo u odnosu na određeni navod koji zahtev može sadržati. S tim u vezi, tačnije je nazvati ih „očigledno neosnovanim navodima“. Poslednje navedeni se, na osnovu sudske prakse ESLJP-a, mogu svrstati u četiri različite grupe: (i) navodi koji se kvalifikuju kao navodi „četrtoog stepena“; (ii) navodi koji se kategorišu kao „očigledni ili jasni nedostatak povreda“; (iii) „nepotkrepljeni ili neobrazloženi“ navodi; i na kraju, (iv) „konfuzni i nejasni“ navodi. (Vidi: tačnije za koncept neprihvatljivosti na osnovu zahteva ocenjenog kao „očigledno neosnovan“ i specifičnosti gore pomenutih četiri kategorija navoda kvalifikovanih kao „očigledno neosnovani“, Praktični vodič ESLJP-a o Uslovima prihvatljivosti od 31. avgusta 2019. godine; Deo III. Neprihvatljivost merituma, A. očigledno neosnovani navodi, stavovi 255 do 284 takođe vidi predmet KI04/21, citiran gore, stav 27 kao i predmet KI175/20, citiran gore, stav 38).

34. U kontekstu procene prihvatljivosti zahteva, osnovno, procene da li je zahtev očigledno neosnovan na ustavnim osnovama, Sud će se prvo podsetiti na suštinu slučaja sadržanog u ovom zahtevu i odgovarajuće navode podnosioca zahteva, pri čijoj će oceni Sud primeniti standarde sudske prakse ESLJP-a, u skladu sa kojima je, u skladu sa članom 53. [Tumačenje odredbi ljudskih prava] Ustava, obavezan da tumači osnovna prava i slobode zagarrantovane Ustavom (vidi predmet KI04/21, citiran gore, stav 28 kao i predmet KI175/21, citiran gore, stav 39).

Što se tiče prava na pravično suđenje koje je zagarrantovano članom 31 Ustava i članom 6 EKLJP-a

35. Sud primećuje da se navodi podnosioca zahteva u vezi sa povredom prava na pravično suđenje zagarrantovano članom 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava, u vezi sa članom 6 (Pravo na pravično suđenje) EKLJP-a, odnose

na način na koji su redovni sudovi tumačili ZKPK u njegovom slučaju. S tim u vezi navodi da je Osnovni sud odložio glavni pretres za više od tri (3) meseca i uprkos odredbi ZKPK-a, odnosno člana 311. stav 3. koji propisuje da ako se glavni pretres odloži za više od tri (3) meseca, treba da otpočne novi pretres na kome će se ovi dokazi ceniti, Osnovni sud je nastavio sa glavnim pretresom i doneo presudu bez nastavka glavnog pretresa. Kao rezultat prekida glavnog pretresa, došlo je do pogrešnog tumačenja izjava podnosioca zahteva datih na glavnom pretresu, što je uticalo na kaznu podnosioca zahteva. Ovu povredu postupka nisu uklonili ni Apelacioni sud ni Vrhovni sud. Naime, Vrhovni sud je, iako je utvrdio da je došlo do takve povrede postupka, naveo da to nije uticalo na zakonitost presude Osnovnog suda.

36. S tim u vezi, Sud prvenstveno podseća da Ustavni sud nema nadležnost da odlučuje da li je neki podnosilac zahteva bio kriv zato što je počinio neko krivično delo ili ne. Sud nema nadležnost ni da oceni da li je činjenično stanje utvrđeno na pravičan način niti da proceni da li su sudije redovnih sudova imali dovoljno dokaza da bi odredili krivicu nekog podnosioca zahteva. (Vidi: u tom smislu, između ostalog, slučajeve Suda KI128/18, podnosilac zahteva: *Akcionarsko udruženje Limak Kosovo International Airport S.H.A., "Adem Jashari"*, rešenje od 28. juna 2019. godine, stav 55; KI62/19, podnosilac zahteva: *Gani Gashi*, rešenje o neprihvatljivosti od 19. decembra 2019. godine, stavovi 56-57; KI110/19, podnosilac zahteva: *Fisnik Baftijari*, rešenje o neprihvatljivosti od 07 novembar 2019. godine, stav 40).
37. Sud naglašava svoj principijelni stav da nije zadatak Ustavnog suda da se bavi činjeničnim ili zakonskim greškama (zakonitost) koje je navodno izvršio Vrhovni sud ili neki drugi sud niže instance, osim i u meri u kojoj su te greške mogle povrediti prava i slobode zaštićene Ustavom (ustavnost). Sud dalje ponavlja da nije njegov zadatak, prema Ustavu, da postupa kao sud "četvrtog stepena" u odnosu na odluke koje su doneli redovni sudovi. Naime, uloga je redovnih sudova da tumače i primenjuju relevantna pravila procesnog i materijalnog prava. (vidi, s tim u vezi, slučaj ESLjP-a *García Ruiz protiv Španije*, Presuda od 21. januara 1999. godine, stav 28 kao i reference koje su tu korišćene; i vidi takođe, slučajeve Suda KI128/18, citirano iznad, stav 56; i KI62/19, citirano iznad, stav 58).
38. S tim u vezi, Ustavni Sud može razmatrati samo ukoliko su dokazi podneti na pravilan način i ukoliko su celokupni postupci, gledajući celost istih, održani na taj način da je podnosilac zahteva imao jedno pravično suđenje (vidi, *inter alia*, predmet *Edwards protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, predstavka br. 13071/87, Izveštaj Evropske komisije za Ljudska prava, usvojeno 10. jula 1991. Godine i vidi takođe slučaj Suda KI110/19, citirano iznad, stav 41).
39. U nastavku, Sud će razmotriti navode podnosioca zahteva, primenjujući svoju sudsku praksu kao i praksu ESLjP-a, u harmoniji sa kojom je, Ustavni Sud, na osnovu člana 53 Ustava [Tumačenje odredbi Ljudskih prava], obavezan da tumači ljudska prava i slobode koje su zagantovane Ustavom.
40. U vezi sa navodima podnosioca zahteva, Sud prvo primećuje da je podnosilac zahteva pred Vrhovnim sudom tvrdio da je u njegovom slučaju došlo do povrede postupka, iako je glavni pretres bio odložen više od tri (3) meseca, glavni pretres nije počeo iznova kako se zahteva članom 311. ZKPK.

41. Što se tiče tvrdnje podnosioca zahteva u vezi sa neodržavanjem novog sudskog ročišta zbog isteka roka od više od 3 (tri) meseca, Vrgovni Sud je naglasio da za ovu tvrdnju vredi obrazloženje dato za optuženog F.K., gde je navedeno da:

„[...] sa poslednjeg ročišta suda, iz prvostepenog suda, ovaj sud smatra da ovakvo postupanje suda predstavlja relativnu povredu odredaba krivičnog postupka iz člana 384. st. 2 ZKPK, a ova radnja nije uticala na donošenje zakonite odluke i ne odobrava tužbu.”

42. Vrhovni Sud je došao do tog zaključka uzimajući u obzir i svedočenje koje je uzeto za osnov prilikom proglašavanja podnosioca krivim, kojom prilikom je, Vrhovni sud obrazložio, između ostalog, da: *“neosnovana je tvrdnja odbrane da je sud [Osnovni] zasnovao presudu na neprihvatljivim dokazima, jer je sud presudu zasnovao i na izjavi osuđenog Luana datoj policiji (u prisustvo branioca) koji je tvrdio da je i [F. K.] bio svestan modifikacije bunkera”*;, *dogovorio se sa [licem A.] ovaj nalaz je za sud veoma važna činjenica da je osuđeni F.K. bio upoznat sa bunkerom i da je poznavao [lice A.], i sedeo je s njim, što je ovu tvrdnju učinilo neutemeljenom zahtevom za zaštitu zakonitosti.”*
43. Shodno tome, Vrhovni sud je našao da iako je bilo proceduralnih propusta od strane Osnovnog suda kao rezultat prekida suđenja na više od tri (3) meseca, ipak Vrhovni sud je zaključio da ovi navodi spadaju u kategoriju relativnih proceduralnih povreda prema stavu 2 člana 384 ZKPK. Dakle, u ovakvim slučajevima, povrede postupka bi uticale na zakonitost takve odluke, samo ako su imale uticaja na zakonitu odluku. Sa druge strane, po oceni Vrhovnog suda, ovaj procesni propust nije uticao na zakonitost presude Osnovnog suda. Do ovakvog zaključka, Vrhovni Sud je došao i ocenom pogrešnog tumačenja izjava i dokaza koje je razmotrio Osnovni sud, pozivajući se na dokaze koje je podnosilac zahteva dao pred policijom u prisustvu svog branioca i druge činjenice. Prema tome, Vrhovni Sud je, uzimajući u obzir gore navedene činjenice, razmotrio ove navode i naveo je da su takvi navodi podnosioca zahteva neosnovani, zato što proceduralni propust nije imao uticaja na zakonitost Presude Osnovnog suda.
44. Sud utvrđuje da je podnosilac zahteva imao pogodnosti kontradiktornog postupka, i da je mogao u raznim fazama postupka iznositi tvrdnje i dokaze koje su smatrali bitnima za svoj predmet; imao je priliku delotvorno pobijati tvrdnje i dokaze koje je iznela suprotna strana; redovni sudovi su saslušali i ispitali sve njihove tvrdnje koje su, gledano objektivno, bile bitne za rešenje predmeta; činjenični i pravni razlozi za pobijanu odluku su detaljno izneseni (vidi: *mutatis mutandis*, presudu ESLJP-a od 21. januara 1999. godine, Garcia Ruiz protiv Španije, citirano iznad, stavovi 29 i 30 vidi, takođe predmet Suda KI22/19, podnosilac zahteva: *Sabit Ilazi*, rešenje od 07. juna 2019. godine, stav 42 kao i predmet Suda KI128/18, gore citiran, stav 58).
45. Stoga, Sud ponavljaajući svoj principijelni stav da nije dužnost Ustavnog suda da se bavi greškama u činjenicama ili zakonu (zakonitosti) koje je navodno učinio Vrhovni sud ili bilo koji drugi sud niže instance, osim ukoliko i koliko je to moglo povrediti prava i slobode koje su zagwarantovane Ustavom (ustavnost), kao i da Sud može da ispita da li su postupci pred redovnim sudovima, posmatrano u celini, sprovedeni na takav način da je podnosilac zahteva imao pravično a ne proizvoljno suđenje, primećuje da je obrazloženje Vrhovnog suda, pozivajući se na

navode podnosioca o kršenju krivičnog zakona, jasno i, nakon što je ispitao sve postupke, Sud takođe nalazi da postupak pred redovnim sudovima, gledajući u njegovoj celini, nije bio nepravičan ili proizvoljan. (vidi: Presuda ESSLJP-a, *Pekinel protiv Turske*, od 18. marta 2008. godine, br. 9939/02, stav 55; vidi takođe: s tim u vezi, između ostalog, slučaj KI22/19, citirano iznad, stav 43).

46. Sud podseća da sama činjenica da je podnosilac zahteva nezadovoljan ishodom odluka redovnih sudova ili samo spominjanje članova Ustava nije dovoljno da se pokrene pitanje o ustavnoj povredi. Kada se navode takve povrede Ustava, podnosilac zahteva mora da pruži obrazložene navode i ubedljive argumente (vidi slučajeve Suda KI128/18, citirano iznad, stav 61; i KI62/19, citirano iznad, stav 59).
47. Stoga, Sud nalazi da podnosilac zahteva nije uspeo da dokaže da je osporenim odlukom povređeno njegovo pravo na pravično i nepristrasno suđenje, zagarantovano članom 31. Ustava i članom 6. EKLJP-a.
48. Na kraju, Sud zaključuje da su navodi podnosioca zahteva o povredi prava na pravično i nepristrasno suđenje, zagarantovanog članom 31. Ustava i članom 6. EKLJP zbog pogrešnog utvrđivanja činjeničnog stanja i pogrešnog tumačenja i pogrešna primena važećeg zakona su (i) zahtevi koji se kvalifikuju kao zahtevi „četvrtog stepena“; i kao takvi, ovi navodi podnosioca su očigledno neosnovani na ustavnim osnovama, kako je navedeno u stavu (2) pravila 39.

Što se tiče navodnih povreda člana 3 [Jednakost pred zakonom], člana 7 [Vrednosti], člana 46 [Zaštita imovine], i člana 54 [Sudska zaštita prava] Ustava

49. Što se tiče povreda prava zagarantovanih članovima 3, 7, 46 i 54 Ustava, Sud podseća još jednom na kriterijume o prihvatljivosti propisane u stavu (1) (d) pravila 39 (Kriterijum o prihvatljivosti) Poslovnika o Radu. Pravilo 39 (1) (d) Poslovnika o radu propisuje kriterijume na osnovu kojih Sud može da razmotri zahtev, uključujući i kriterijum da zahtev nije očigledno neosnovan. Pravilo 39 (1) (d) navodi da:

Pravilo 39.

(Kriterijum o prihvatljivosti)

(1) Sud može smatrati zahtev prihvatljivim:

[...]

(d) ako zahtev tačno razjašnjava i, adekvatno iznosi činjenice i navode da su prava ili odredbe ustava povređene

50. Sud podseća da, oslanjajući se na član 48 Zakona i stavove (1) (d) pravila 39 Poslovnika o Radu, kao i na svoju sudsku praksu, Sud je konstantno naglašavao da: (i) strane su obavezne da tačno razjasne i na adekvatan način predstave činjenice i navode; i takođe (ii) da dokažu i na dovoljan način potkrepe svoje tvrdnje u vezi sa povredama prava ili ustavnih odredbi.
51. U konkretnom slučaju, podnosioci su naveli samo povrede članova 3, 7, 46 i 54 Ustava, međutim podnosioci dalje u zahtevu ne pružaju detaljnije obrazloženje kako je došlo do povrede ovih članova. Sud podseća da je on dosledno isticao da samo pozivanje na članove Ustava i EKLJP i njihovo pominjanje nije dovoljno da

se izgradi argumentovana tvrdnja o ustavnoj povredi. Kada se tvrde takve povrede Ustava, podnosioci zahteva treba da osiguraju obrazložene navode i ubedljive argumente (vidi, u ovom kontekstu, predmete KI175/20, citiran gore , stav 81 KI166/20 citiran gore stav 52 KI 04/21 citiran gore stav 38- 39).

52. Shodno tome, Sud utvrđuje da što se tiče navoda podnosioca zahteva o povredi prava koja su zagarrantovana članovima 3, 7, 46 i 54 Ustava, zahtev se treba proglasiti neprihvatljivim kao očigledno neosnovanim, kao što je propisano u stavu (1) (d) pravila 39 Poslovnika o Radu.

Zaključak

53. Stoga, Sud zaključuje da se navodi podnosioca zahteva o povredi prava zagarrantovanih članovima 3, 7, 31, 46 i 54 Ustava trebaju proglasiti neprihvatljivim u celosti kao očigledno neosnovani jer se ovi navodi podnosioca zahteva kvalifikuju se kao navodi koji spadaju u kategoriju navoda „*četrto*g stepena“; ili tvrdnje koje nisu tačno razjašnjene i činjenice i tvrdnje o povredi prava ili ustavnih odredbi nisu na adekvatni način predstavljene. Prema tome, zahtev se u celosti treba proglasiti neprihvatljiv kao očigledno neosnovan na ustavnim osnovama, kao što je propisano u stavu (1) (d) i (2) pravila 39 Poslovnika o Radu.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članovima 20. i 48 Zakona i pravilom 39 (1) (d) i (2) Poslovnika o Radu, dana 10. novembra 2021. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim ;
- II. DA DOSTAVI ovo rešenje stranama ;
- III. DA OBJAVI ovo rešenje u Službenom listu, u skladu sa članom 20.4 Zakona;
- IV. Ovo rešenje stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac

Safet Hoxha

Predsednica Ustavnog suda

Gresa Caka-Nimani